

KORT HOLLANDS

Haarlem heb-
bediging en het
gen de makers
een jood'. Dit
t verspreid via
joden moeten
het volk, maar
od'. Deze laat-
gheidsclausule,
en uitvoerders

monument. De
vond opnieuw
e-joodse stich-
bowl de coalit-
komst van een
Maimon, dat
ge stem tegen
e doorslag. Er
en monument

an basisschool
st bereikt. Dit
g te hijsen. De

mples lopen.
st met zelf-

van de leer-
te Eerste. Zij
egen jaar op
gging, waar-

door ze vanaf 56 jaar met vervroegd pensioen kunnen.

■ MINDER SUBSIDIE JMW

De gemeente Amsterdam wil de 400.000 euro subsidie aan Joods Maatschappelijk Werk beëindigen, omdat JMW een 'categorale' organisatie is en zich daarmee richt op een enkele religieuze groepering. Een geschokte directeur Hans Vuijsje: „De gemeente maakt af wat minister Hoogervorst in Den Haag al probeerde, terwijl wij een door de oorlog getroffen gemeenschap specifieke hulpverlening bieden. We bedienen inderdaad alleen de joodse gemeenschap, maar dat heeft met name te maken met de gevolgen van de sjoa.” Totdat de Voorjaarsnota deze week aan de gemeenteraad werd voorgelegd, trachtte JMW raadsleden te overtuigen van het belang van behoud van de subsidie.

■ JMW FUSEERT ORGANISATIES

De Stichting Joods Maatschappelijk Werk (JMW) wil een fusie bewerkstelligen met zeven kleine stichtingen en verenigingen die ooit onder de vleugels van de NiHS voor joodse weeskinderen zorgden. Het vermogen van de zeven wordt door het huidige Samenwerkingsverband beheerd, sinds JMW in 1980 het vruchtgebruik ervan kreeg. De kleine tien miljoen euro staat vast in panden en beleggingen. De opbrengst mag JMW gebruiken voor het dekken van tekorten, zo werd op de algemene vergadering in maart 2002 besloten. Als er meer geld nodig is, kan dat alleen met unanieme instemming van het bestuur.

Organisaties en individuen die menen recht te hebben op de gelden, tekenen verzet aan tegen de fusie. Ze vrezen zo nooit aanspraak te kunnen maken op de vermogens, die JMW volgens hen ten onrechte vasthoudt. JMW deponeerde in juni bij de Kamer van Koophandel een voorstel tot fusie van het Samenwerkingsverband met stichting Le-Ezrath Ha-Jeled, de Berg-Stichting, het Nederlandsch-Israëlitisch Jongens-Weeshuis Megadlé-Jethomim, het Nederlandsch-Israëlitisch Meisjes-Weeshuis, de Joodse Zee- en Boskolonies Wijk aan Zee, Megadlé Jethomim en de S.A. Rudelsheim Stichting.

Op 10 juni maakte het Samenwerkingsverband melding van het plan middels een advertentie in dagblad Trouw. Tot maandag 12 juli kan bezwaar worden aangetekend. Critici vinden het merkwaardig dat er geen advertentie in het NiW werd geplaatst, aangezien dit het medium is van de joodse gemeenschap.

Veertien organisaties die zich bezighouden met minderjarigen hebben bezwaar aangetekend. Zij vinden dat zij meer dan JMW werken volgens de doelstellingen van de oorspronkelijke organisaties. Vorig jaar ontdekte advocaat Herman Loonstein dat de verenigingen die de weeshuizen

beheerden, officieel zijn overleden; als een vereniging geen leden meer heeft, verkeert hij in liquidatie en gaat het vermogen naar het doel dat het dichtst bij dat van de oorspronkelijke instellingen staat.

Volgens Loonstein, ook bestuurslid van de orthodoxe school het Cheider, is begin 2003 al aanspraak gemaakt op het vermogen door het Cheider, Joods Bijzonder Onderwijs (Maimonides en Rosj Pina) en de orthodoxe jongerenorganisaties Bné Akiwa en Hasjalsjelet. „Zij hebben dezelfde doelstellingen als de zeven oude organisaties en recht op het vermogen na de opheffing. Maar JMW hield een gesprek af.” Die doelen betreffen „de verzorging, opvoeding en het behartigen van joodse minderjarigen in de ruimste zin van het woord. Iets wat de scholen duidelijker en breder doen dan JMW.”

Ook het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap en de Joodse Gemeente Amsterdam tekenen verzet aan. Voorzitter Ben Blog van het NIK vreest dat het vermogen door de fusie met het vermogen van JMW wordt vermengd. „Volgens ons is dat niet in de lijn met afspraken op de laatste vergadering van het algemeen bestuur van JMW in maart 2002.”

Vuijsje vindt de opstelling van onder meer het NIK vreemd, aangezien deze bij de algemene ledenvergadering in 2002 was vertegenwoordigd. „Er zijn organisaties die nu simpelweg op geld uit zijn, geld dat nooit voor hen bedoeld was.” Hij vindt het beschamend dat joodse organisaties hiervoor naar de rechter stappen. Hij weersprekt dat de verzorging van joodse minderjarigen moet worden opgevat als 'onderwijs'. „Het gaat om 'hulpverlening' aan joodse minderjarigen en die verzorgen wij wel degelijk.”

Philip Staal, oorlogswees uit Pardes Hanna in Israël, vreest dat zijn positie als schuldeiser in gevaar komt, als de verenigingen worden opgeheven. Hij heeft een claim van 1,5 miljoen euro tegen JMW als beheerder van Le-Ezrath Ha-Jeled. Staal stelt dat Le-Ezrath Ha-Jeled ooit de erfenis van zijn ouders mocht beheren, maar dat dit bedrag nooit volledig aan hem en zijn broer is uitgekeerd. Staal begon twee jaar geleden een onderzoek naar de kwestie. Hij heeft JMW een rapport overhandigd. JMW heeft naar aanleiding van Staals vragen uitvoerig onderzoek laten verrichten door journaliste Elma Verhey en forensisch accountant Frits Hoek. Op basis hiervan wees JMW de claim af. Vuijsje wijst er op dat bij de fusie van de organisaties eventuele claims door het Samenwerkingsverband worden overgenomen. Intussen heeft prof. Arnold Heerje JMW aangeraden onafhankelijk onderzoek te laten verrichten; volgens hem klopt Staals rapport wel.

Dit najaar publiceert Elma Verhey samen met Pauline Michéels een boek over het naoorlogse beheer van het vermogen van Nederlandse oorlogswezen in Israël.